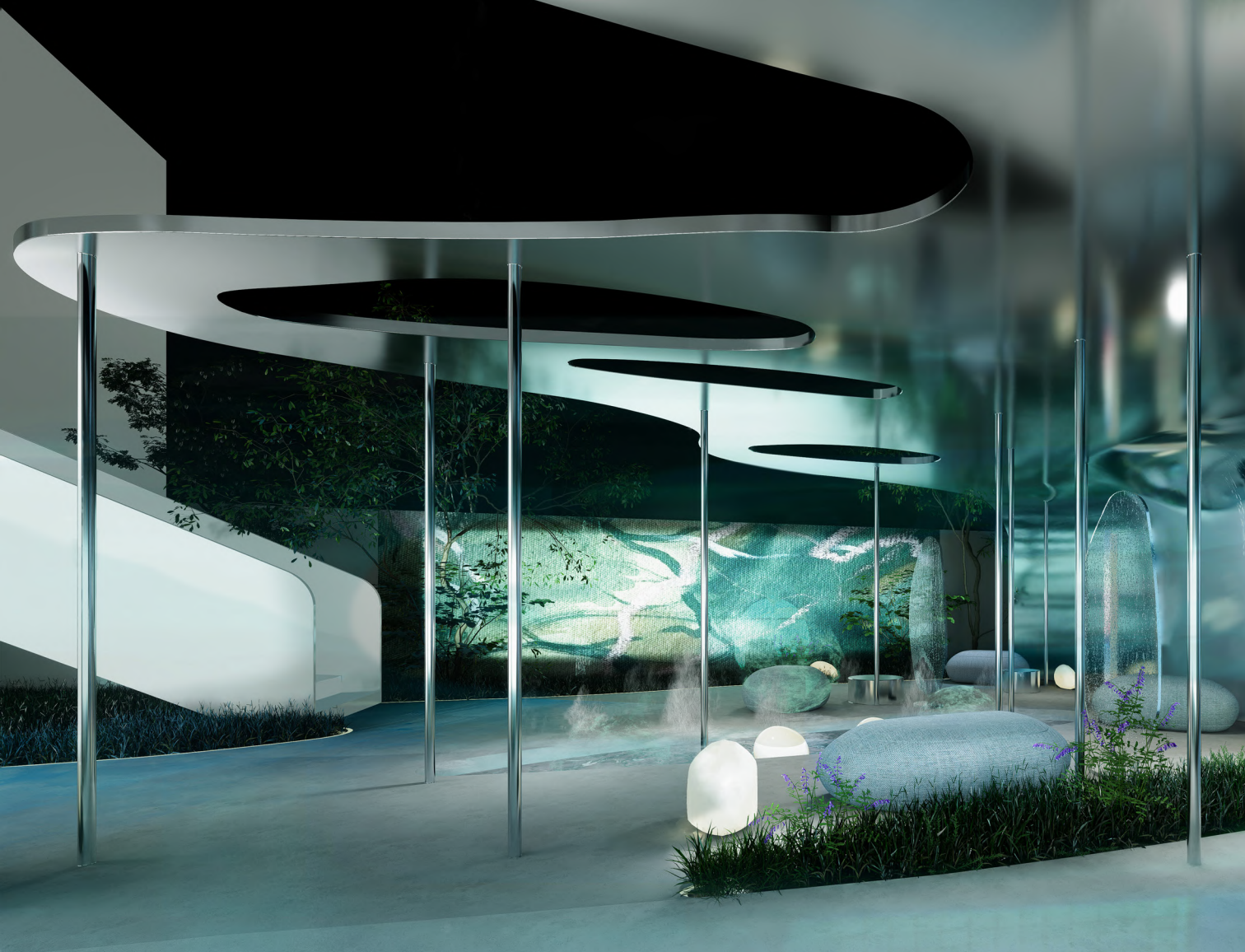

Młoda Sztuka w krakowskiej kamienicy

Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie,
Wydział Architektury Wnętrz
Dyplom licencjacki 2025

Autorka: Oliwia Dybczyk

**Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818**

**Wydział Architektury Wnętrz
ASP Im. Jana Matejki w Krakowie**

Kierunek studiów: Architektura wnętrz
Specjalność: Projektowanie architektury wnętrz

Oliwia Dybczyk

Nr albumu: 11547

Temat pisemnego autorskiego komentarza do pracy dyplomowej /

Temat pracy projektowej:

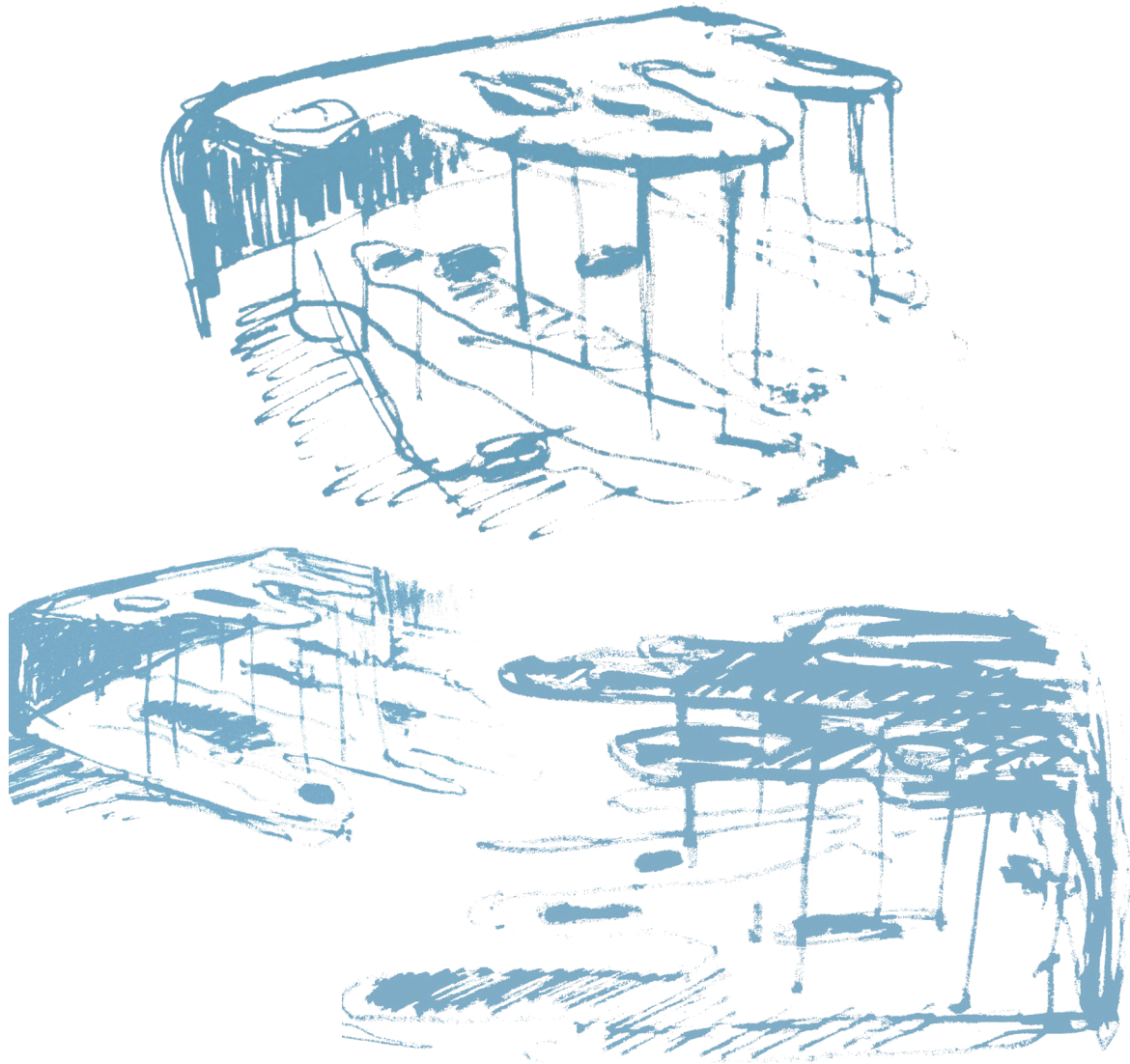
Młoda sztuka w krakowskiej kamienicy

I Pracownia Projektowania Architektury Wnętrz

Promotorka: prof. dr hab. Elżbieta Pakuła-Kwak,

dr Joanna Łapińska ad.

Kraków, 2025

Spis treści

Wstęp	7
Studium problemu projektowego	8
Inspiracje	10
Autorskie fotografie	10
Biuro architektoniczne SANAA	13
Studio DRIFT	13
Lokalizacja	15
Strefa wystawiennicza	16
Kawiarnia	31
Elementy wyposażenia	34
Podsumowanie	42
Spis ilustracji	44
Bibliografia	45

Wstęp

Parter i podwórze kamienicy przy ul. Urzędniczej 7 zostały zaadaptowane na kawiarnię ze strefą wystawienniczą. W projekcie zależało mi na stworzeniu przestrzeni, która wpisuje się w charakter współczesnego, dynamicznie zmieniającego się świata. Klucowym założeniem było stworzenie miejsca o zmiennym charakterze, którego nastrój uzależniony będzie od zastosowanych projekcji, murali i barw, dzięki którym przestrzeń przestanie być stała, zaskakując, nabierając płynności i przekształcając się w zależności od potrzeb.

Współczesny młody człowiek, żyjący w świecie pełnym bodźców, potrzebuje otoczenia, które będzie w stanie zaspokoić jego rosnące potrzeby sensoryczne. Stąd zmienny charakter przestrzeni, który w odpowiedzi oferuje różnorodne doświadczenia wizualne. Tego rodzaju przestrzeń ma na celu nie tylko reagowanie na zmieniające się potrzeby człowieka, ale także wzbudzanie emocji i pobudzanie kreatywności wśród odbiorców.

Studium problemu projektowego

Projekt zakłada stworzenie przestrzeni otwartej dla młodych artystów, szczególnie tych zajmujących się nowymi formy wyrazu, takimi jak mapping, świetlne projekcje czy street art. Przestrzeń ta byłaby kształtowana przez wybranego artystę, którego sztuka i dobór barw, nadawałyby nastrój otoczeniu przez kilka tygodni. W przypadku współpracy kilku twórców kluczowe byłoby zachowanie wspólnego charakteru ich prac lub zbliżonej tematyki, aby stworzyć spójną i harmonijną całość. Nad zgodnością koncepcji czuwałby kurator wystawy, dbając o płynność i estetyczną spójność przestrzeni. Osoba ta byłaby również odpowiedzialna za zaproszenie do współpracy artystów tworzących rzeźby i instalacje, które rozmieszczone na podwórzu kamienicy, stanowiłyby idealne dopełnienie do gry świetlno- barwnej czy murali tworzonych przez pozostałych twórców.

Dodatkowym atutem tego miejsca byłyby organizowane co jakiś czas spotkania z artystami przy aromatycznej kawie, dzięki czemu zainteresowani mogliby bliżej zapoznać się z ich twórczością. Wiosną i latem na podwórzu kamienicy byłaby możliwość oglądania na żywo procesu malowania murali, a także uczestnictwo w kameralnych seansach filmowych organizowanych na świeżym powietrzu. Z uwagi na lokalizację zaprojektowanej przestrzeni i bliskie otoczenie kamienicy, uczestnicy wydarzenia byłiby wyposażeni w słuchawki. Pozwalałyby one na eliminację hałasu, co zapewniłoby komfort zarówno osobom oglądającym film, jak i mieszkańcom okolicy. Dla małych miłośników sztuki organizowane byłyby świetlne teatrzyki i animacje, wprowadzając najmłodszych w kreatywny świat.

Ideą przewodnią projektu było wykorzystanie gry świetlno-barwnej jako kluczowego elementu kształtującego otoczenie. Możliwość zmiany natężenia światła, nasycenia lub zmiany kolorów powoduje, że miejsce to może wywoływać różne emocje. Na przykład intensywne, ciepłe barwy mogą pobudzać do aktywności i sprzyjać integracji, podczas gdy chłodne, stonowane odcienie wprowadzają atmosferę wyciszenia i refleksji.

Z uwagi na to, że młode pokolenie artystów często wykorzystuje narzędzia elektroniczne jako medium twórcze, przestrzeń została zaprojektowana z myślą o dynamicznych możliwościach adaptacyjnych, otwierając się na ekspozycję nowych mediów. Jednocześnie projekt nie wyklucza starszego pokolenia odbiorców, lecz zachęca do aktywnego uczestnictwa. Przestrzeń ta ma umożliwić dialog międzypokoleniowy, tworząc warunki do wymiany doświadczeń i wzajemnej niekończącej się inspiracji.

W efekcie powstał projekt przestrzeni łączącej funkcję kawiarni z obszarem wystawienniczym znajdującym się częściowo na podwórzu kamienicy. Podstawowym założeniem było połączenie tych dwóch stref za pomocą barw występujących w prezentowanych projekcjach multimedialnych, które przenikają między wnętrzem a zewnątrz, tworząc jednorodny charakter miejsca. Przestrzeń pozwala również na wykorzystywanie innych środków wyrazu artystycznego, takich jak murale, które cyklicznie zmieniają się w zależności od charakteru wystawy, potrzeb i wydarzeń.

Inspiracje

Autorskie fotografie

Inspiracją dla atmosfery występującej w projekcie oraz kształtów zaprojektowanych form stały się dla mnie abstrakcyjne fotografie, które wykonałam na etapie wstępnych poszukiwań. Skupiłam się na uchwyceniu odbić wody w podświetlonych szklanych przedmiotach. Te ulotne, ekspresyjne zjawiska stały się punktem wyjścia do stworzenia przestrzeni, której dynamika, podobnie jak w tych zdjęciach, wynika z interakcji otoczenia ze światłem. Kolorystyka, którą zaobserwowałam podczas tworzenia zdjęć, wpłynęła na dobór barw podczas projektowania. Zdecydowałam się na odcienie błękitów, turkusów i zieleni, które od razu przywodzą na myśl wodę, którą fotografowałam.

Pierwszy etap poszukiwań wyznaczył kierunek projektu. Poprzez nakładanie kilku zdjęć na siebie, doszukiwałam się w powstałym obrazie kształtów, które ułatwią mi proces projektowy wybranej przestrzeni. Tworząc zadaszenie placu, układ ścieżek oraz wnętrze kawiarni, zdecydowałam się na kreowanie przestrzeni za pomocą organicznych, obłych kształtów, nawiązujących do tych, które zaobserwowałam w naturze.

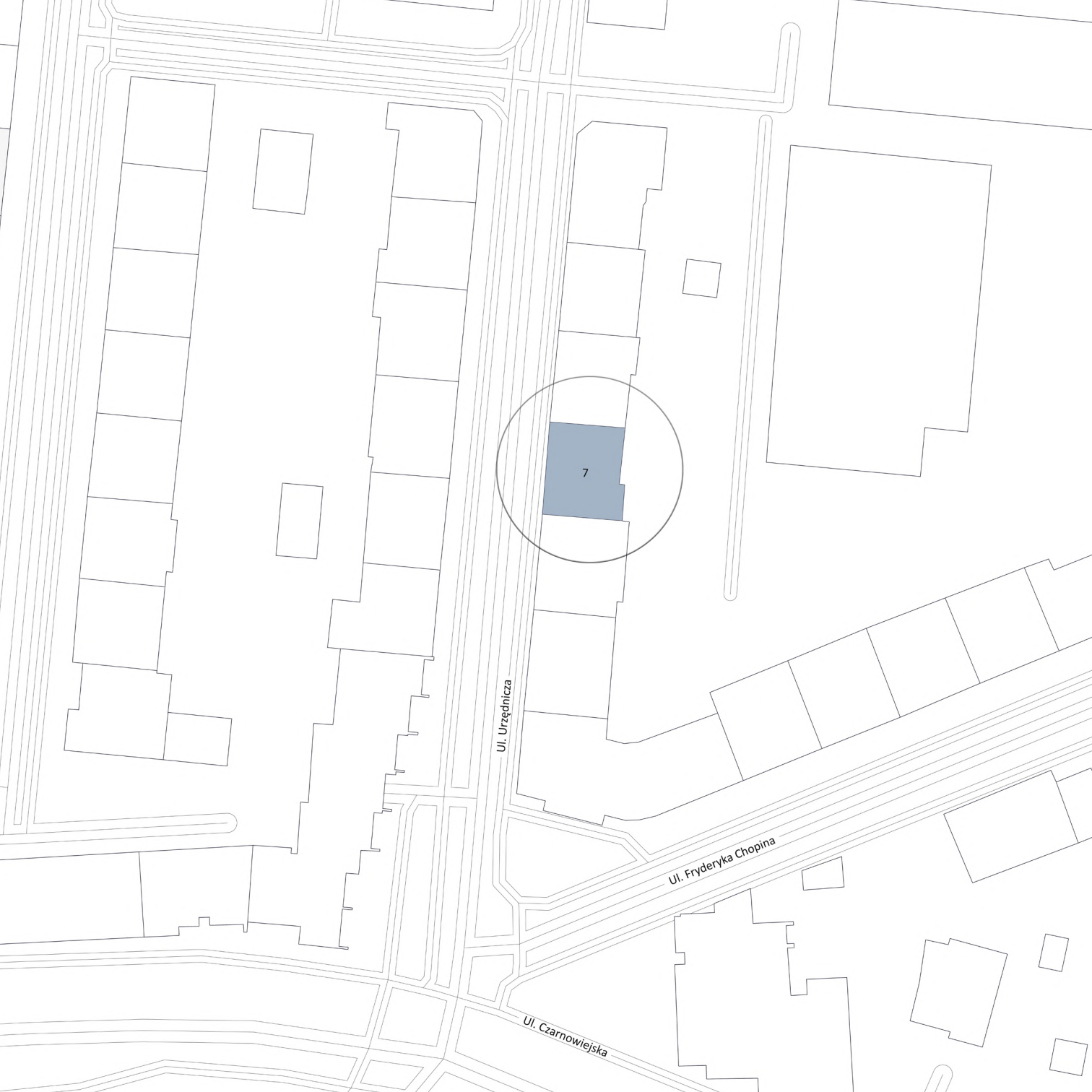

Biuro architektoniczne SANAA

Kolejną inspiracją stał się dla mnie projekt japońskiego duetu architektów Sejima & Nishizawa tworzących biuro projektowe – SANAA. Moją uwagę zwrócił ich projekt Pawilonu Serpentine z 2009 r., którego konstrukcja zachwyciła mnie swoją lekkością, unosząc zadaszenie niczym chmura. Organiczna forma przypominająca taflę wody stała się inspiracją do powstania zadaszenia znajdującego się na podwórzu kamienicy.

Studio DRIFT

Podczas poszukiwania inspiracji, zwróciłam również uwagę na holenderskich artystów, założycieli grupy DRIFT – Lonneke Gordijn i Ralpa Nauta. Wraz ze swoim zespołem tworzą instalacje, interaktywne rzeźby oraz performanse. Każde z ich działań artystycznych ma na celu transformację przestrzeni oraz interakcję z człowiekiem. W swoich dziełach nawiązują do natury, zaskakują i wywołują emocje. Ich instalacje wprowadzają do otoczenia dynamikę i zmienność, poprzez ruch „ożywiają” przestrzeń, nadając jej niepowtarzalny charakter.

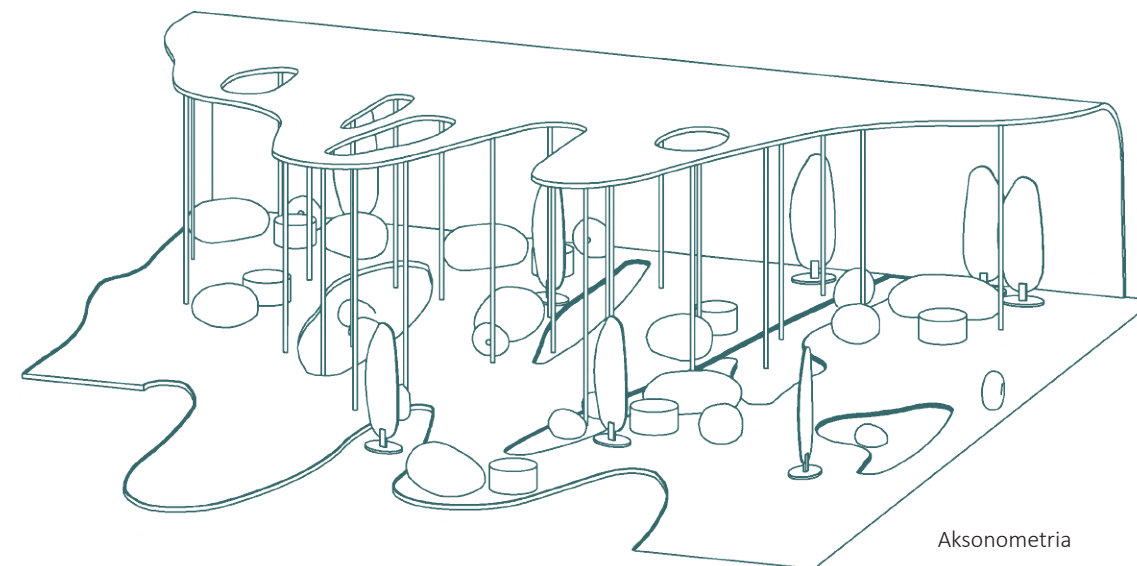
Lokalizacja

Kamienica zlokalizowana jest w północno-zachodniej części Krakowa, w dzielnicy Krowodrza. W pobliżu znajdują się dwa licea ogólnokształcące, Akademia Górniczo-Hutnicza oraz miasteczko studenckie AGH. Projektowana przestrzeń mogłaby stać się miejscem spotkań młodych, kreatywnych umysłów, dającą możliwość prezentacji oraz obserwacji współczesnej sztuki oraz street art-u.

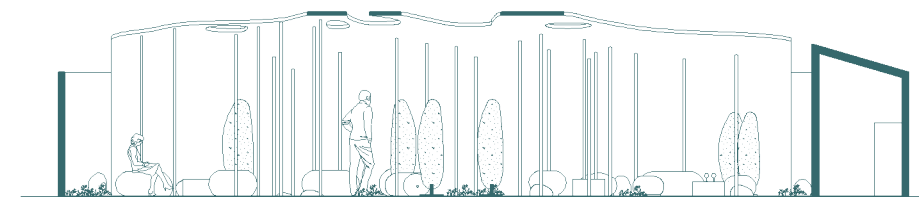
Brak podobnych lokali w najbliższej okolicy sprawia, iż zaprojektowana przestrzeń mogłaby stać się miejscem dla młodego pokolenia artystów, sprzyjającym spotkaniom, kreatywnej wymianie myśli oraz integracji. Tego typu inicjatywa miałaby szansę nie tylko wspierać rozwój lokalnej kultury, ale także stać się charakterystycznym punktem dzielnicy, przyciągającym zarówno miłośników kawy, jak i młodej sztuki.

Strefa wystawiennicza

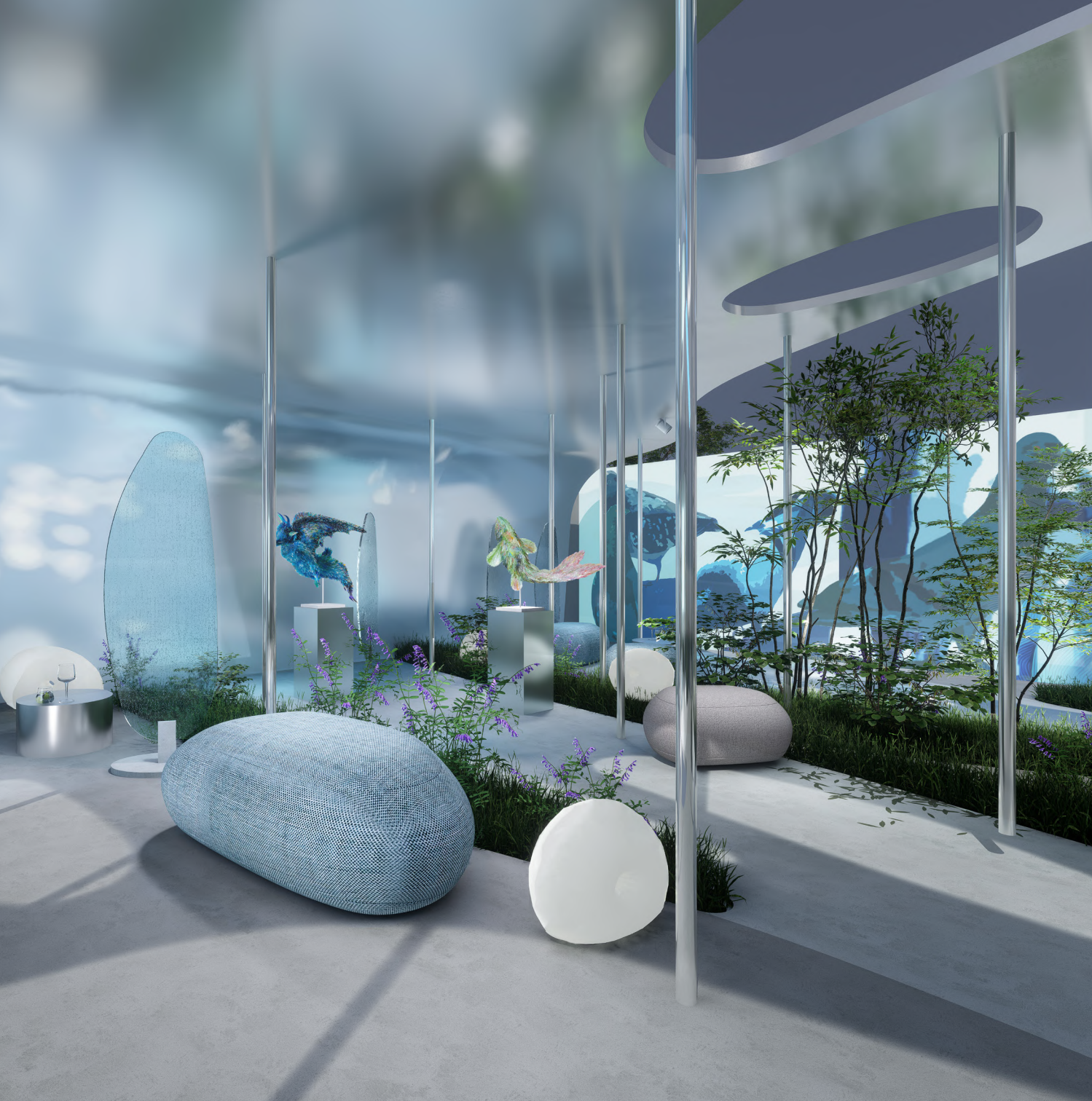
Strefę wystawienniczą postanowiłam umieścić na placu znajdującym się za kamienicą, który dotychczas był niezaaranżowanym podwórkiem. Dominującym elementem przestrzeni jest zadaszenie o nietypowym wygiętym kształcie, wykonane z aluminium. Zastosowany materiał wprowadza dodatkowe walory estetyczne, zmieniając swój wygląd w zależności od oświetlenia oraz warunków atmosferycznych. Forma posiada nieregularne, różnej wielkości otwory, umożliwiające dostęp promieni słonecznych do zasadzonych roślin oraz dodające lekkości całej konstrukcji. Aluminiowe pokrycie podzielone jest na elementy, które osadzone są na metalowym stelażu. Całość podpierają cienkie metalowe słupki, które pozwalają na stworzenie otwartej przestrzeni. Dzięki częściowemu przysłonięciu placu możliwe jest korzystanie ze strefy wystawienniczej niezależnie od warunków pogodowych – zarówno podczas deszczu, jak i w przypadku nadmiernej ekspozycji na słońce. Zadaszenie jest pochylone pod kątem, aby w przypadku opadów śniegu, swobodnie zsuwał się on po powierzchni.

Aksonometria

Przekrój C- C',
skala 1:200

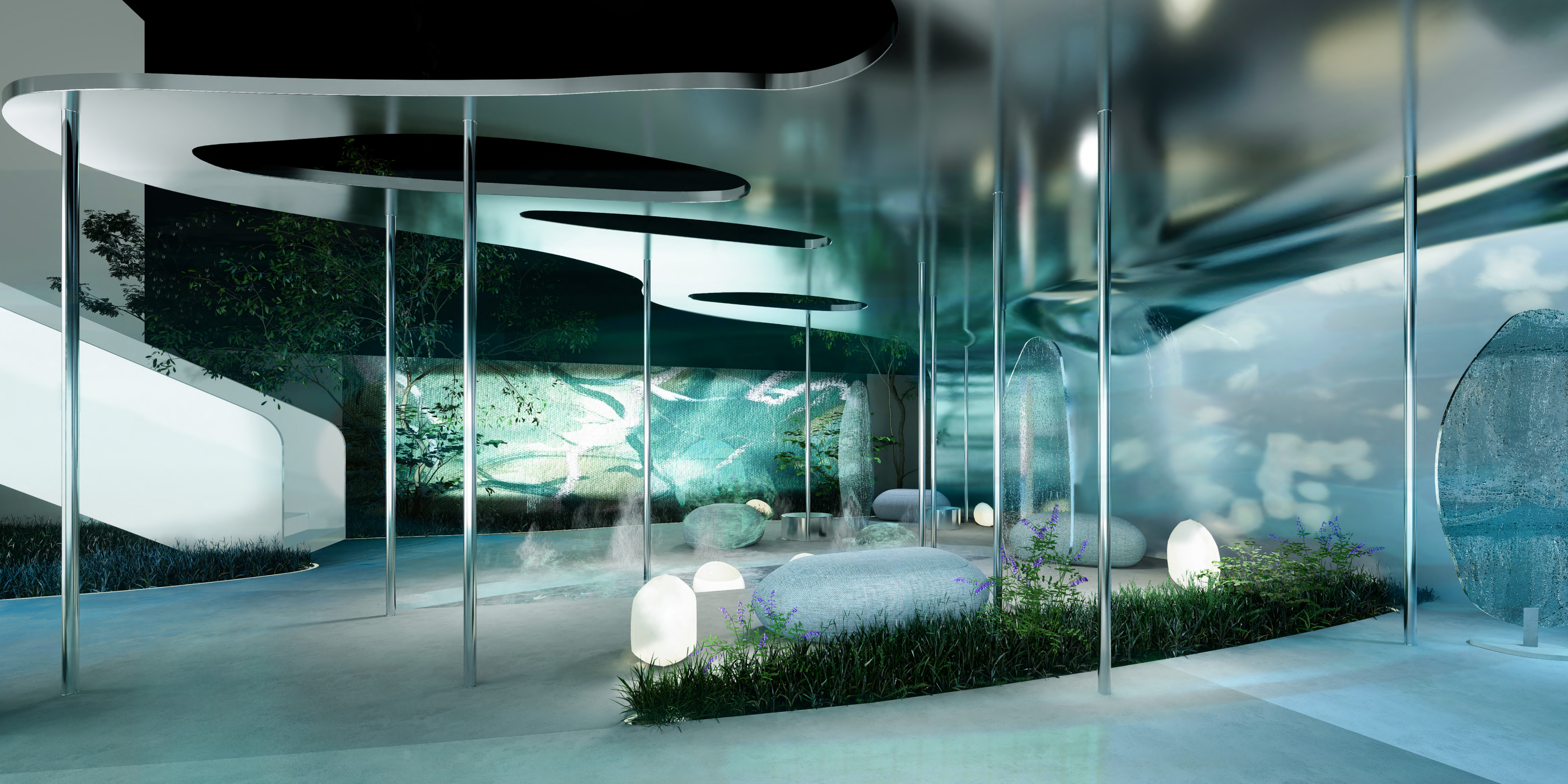

Cała przestrzeń została wyznaczona poprzez dwukolorową tartanową nawierzchnię otoczoną zielenią. W północnej części placu znajduje się również podłużne oczko wodne, z którego dzięki zamontowanym specjalnym dyszom unosi się para wodna oraz niewielkie fontanny, zapewniające przyjemny chłód w upalne dni. Dookoła znajdują się modułowe minimalistyczne meble, które mogą być ustawiane w zależności od potrzeb. Wiezorami plac oświetlają organiczne, okrągłe lampy.

Dodatkowo w projekcie uwzględniłam parawany wykonane z teksturowanego szkła, które dzięki swojej fakturze zniekształcają otoczenie. Rozpraszając światło, wprowadzają do przestrzeni dodatkowe walory estetyczne, tworząc cienie i refleksy w zależności od natężenia światła, kąta padania promieni słonecznych i pory dnia. Ich rozmieszczenie oraz ilość można dopasowywać w zależności od wydarzenia. Zbędne elementy mogą być przechowywane w zewnętrznym magazynie, który został przewidziany w południowo-wschodniej części placu. Cała przestrzeń została otoczona betonowym murem, co pozwoliło na wydzielenie dwóch stałych stref przeznaczonych do działań artystycznych. Ściany po przeciwległych stronach placu pełnią funkcję tła dla projekcji, murali i graffiti, a jednocześnie stanowią neutralną płaszczyznę do prezentacji rzeźb i instalacji. Dzięki temu strefy te są elastyczne, można kształtować je według potrzeb, tworząc czasowe wystawy z wykorzystaniem wspomnianych form wyrazu artystycznego, stosując je naprzemiennie lub łącząc ze sobą.

W projekcie w strefie wystawienniczej zaprezentowałam prace polskiej rzeźbiarki, szklarki – Marty Klonowskiej. Jej prace zachwyciły mnie niezwykłą oryginalnością. Wykonane są z małych fragmentów kolorowego szkła, które połamane lub pocięte, a następnie łączone ze sobą, tworzą barwne, migoczące w słońcu postaci zwierząt. Zastosowany materiał pięknie odbija światło, tworząc grę kolorów, cieni i refleksów, nadając otoczeniu zmienny charakter.

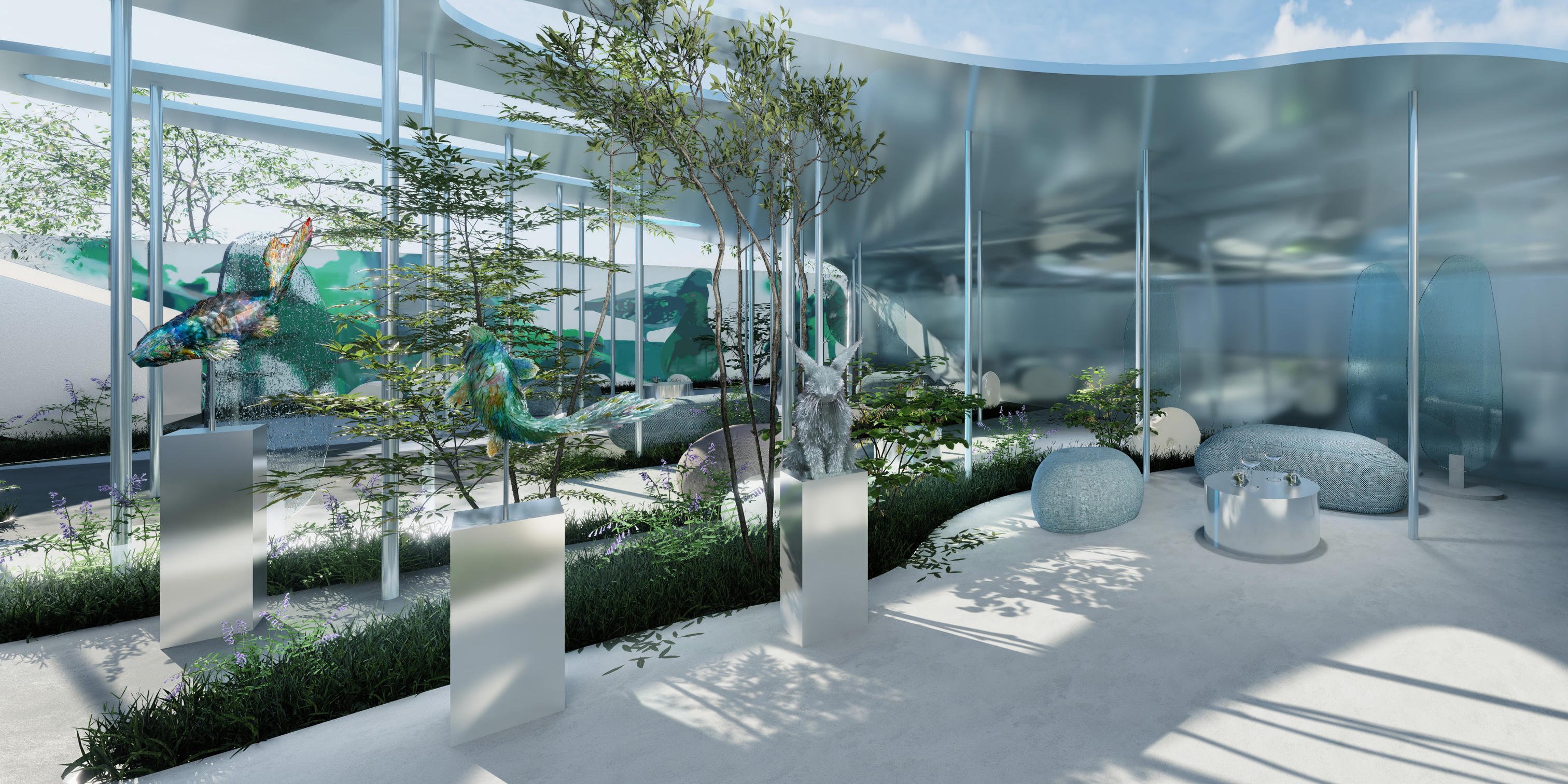

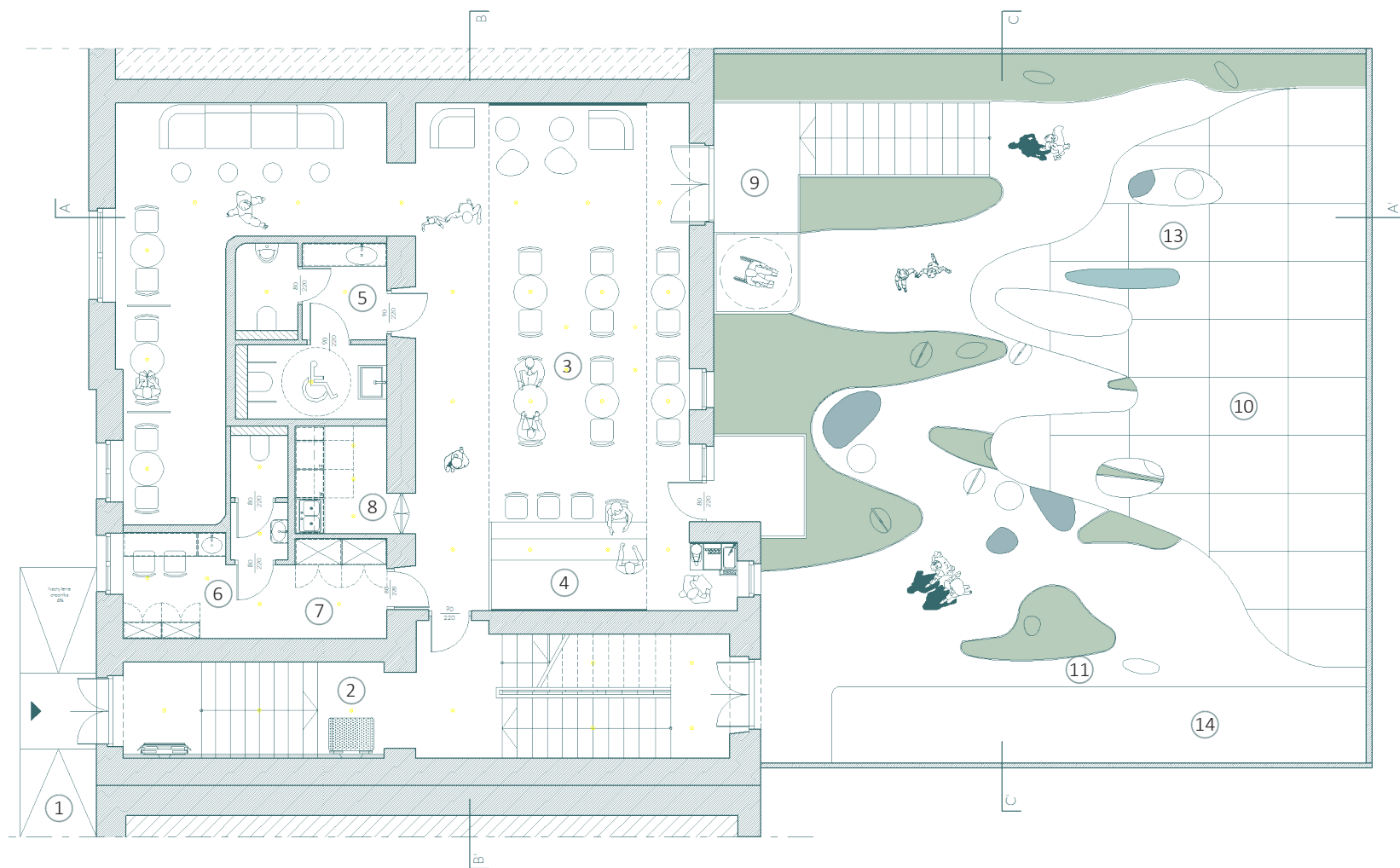
Pozostałą część placu stanowią pasy zieleni, układające się w nieregularne rabatki stworzone z niskiej roślinności, których kształt inspirowany jest organicznymi kształtami zaobserwowanymi w fotografiach. W nielicznych przypadkach pojawiają się również wyższe, ale niezwykle delikatne w formie krzewy i drzewka, których systemy korzeniowe nie potrzebują dużo miejsca.

Z uwagi na wąskie schody w kamienicy prowadzące na teren podwórza, utrudniające dostęp do strefy wystawienniczej osobom z niepełnosprawnościami, podjęłam decyzję o zainstalowaniu platformy zewnętrznej. Znajduje się ona po wschodniej stronie budynku, umożliwiając dostęp do strefy wystawienniczej bezpośrednio z kawiarni. Dodatkowo, w tym samym obszarze zaprojektowane zostały schody, które ułatwiają poruszanie się, łącząc obydwie strefy i zapewniając płynną komunikację pomiędzy tymi przestrzeniami.

Podwórze, skala 1:200

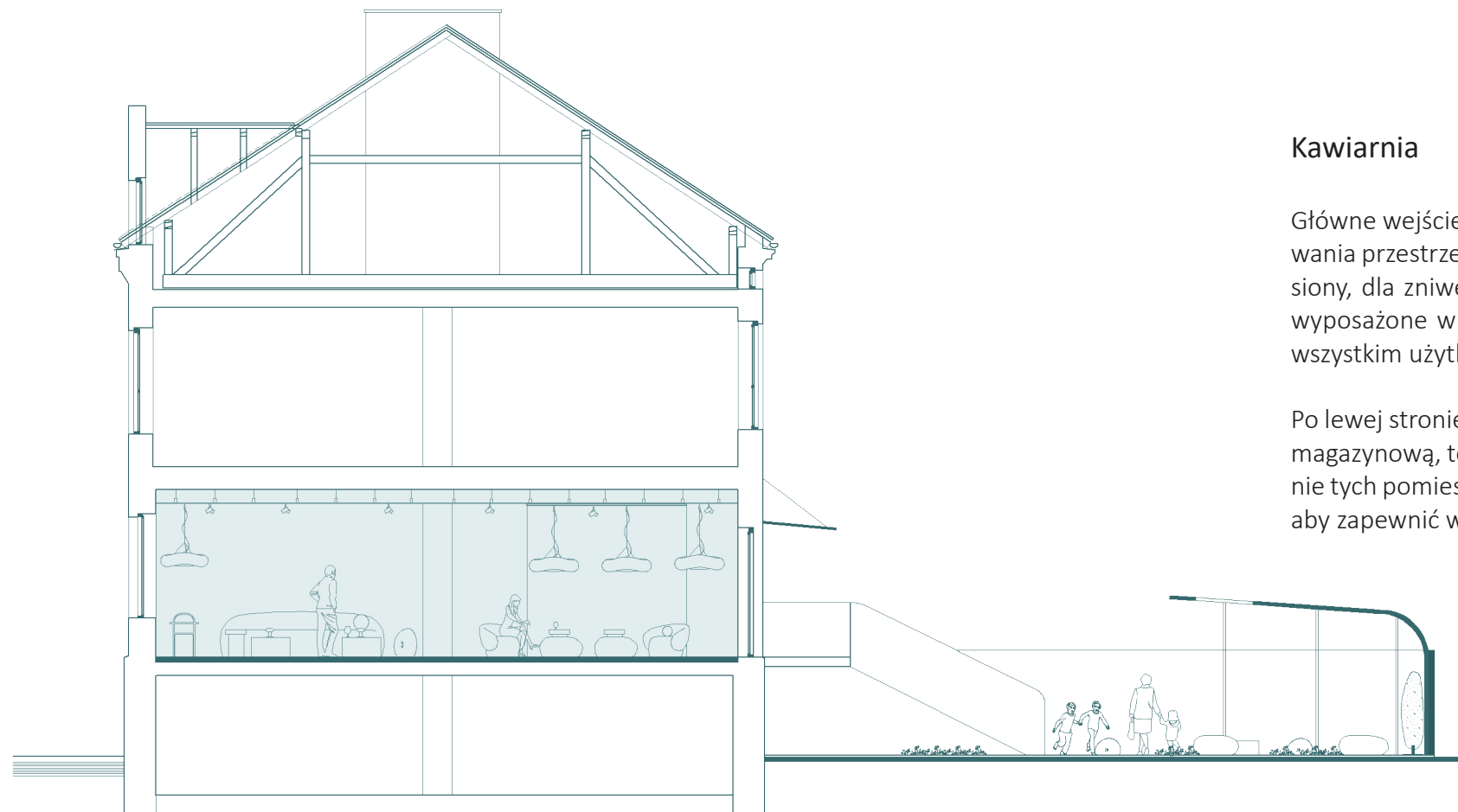

Rzut kamienicy i podwórza, skala 1:200

Legenda

1. Pochylnie prowadzące do wejścia głównego
2. Platforma dla osób z niepełnosprawnością ruchową
3. Kawiarnia
4. Bar
5. Toaleta dla gości
6. Pomieszczenie socjalne
7. Magazyn
8. Zmywalnia
9. Zewnętrzna platforma dla osób z niepełnosprawnością ruchową i schody
10. Zadaszenie strefy zewnętrznej
11. Ściany ekspozycyjne
12. Rośliny okrywowe i krzewy
13. Oczko wodne
14. Magazyn zewnętrzny

Przekrój A- A', skala 1:200

Kawiarnia

Główne wejście do budynku znajduje się od strony ul. Urzędniczej. W celu dostosowania przestrzeni do nowej funkcji chodnik prowadzący do kamienicy został podniesiony, dla zniwelowania różnicy poziomu. Schody prowadzące do kawiarni zostały wyposażone w podnośnik dla osób z niepełnosprawnością ruchową, zapewniając wszystkim użytkownikom dostęp do budynku.

Po lewej stronie od wejścia zaplanowałam kolejno: pomieszczenie socjalne ze strefą magazynową, toaletę dla personelu, zmywalnię oraz toalety dla gości. Umieszczenie tych pomieszczeń w pobliżu głównego ciągu komunikacyjnego było priorytetem, aby zapewnić wygodę użytkownikom i obsłudze lokalu.

Po prawej stronie od wejścia znajduje się bar, którego kształt i wykończenie nawiązuje do zadaszenia zewnętrznego. Konstrukcja baru została wykonana z matowego aluminium i tworzy formę, która łagodnie wygina się przy suficie, przechodząc na przeciwną ścianę. Lada barowa została podzielona na dwie wysokości. Wyższa część dostosowana została do komfortowego użytkowania przez gości kawiarni, natomiast niższa stała się miejscem do ukrycia niezbędnego wyposażenia gastronomicznego.

Przekrój B- B', skala 1:200

Podłoga kawiarni wykonana jest z żywicy poliuretanowej o ciemnym, błękitno-szarym kolorze. W centralnej części pomieszczenia znajdują się okrągłe szklane stoliki z krzesłami, nad którymi wiszą duże, organiczne lampy. Z tej części pomieszczenia można przejść do zewnętrznej strefy wystawienniczej lub udać się w głąb kawiarni, gdzie znajdują się bardziej kameralne miejsca do siedzenia.

We wnętrzu zamontowany został sufit powieszany, umożliwiający ukrycie instalacji, wentylacji oraz zamontowanie podtynkowego oświetlenia. Dodatkowo zamocowane zostały na nim nowoczesne projektory, które dzięki możliwości korekty trapezowej pozwalają na rzucanie obrazu na płaszczyznę pod kątem prostym, nawet jeśli nie są ustawione idealnie na wprost.

Charakter przestrzeni, tak jak w przypadku strefy zewnętrznej tworzony jest za pomocą gry świetlno-barwnej i projekcji, występujących na ścianach i posadzce. Dzięki temu strefy te posiadają wspólne cechy, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójną całość.

Elementy wyposażenia

Dobierając elementy wyposażenia, zależało mi, aby wykorzystane meble były dopasowane do organicznego charakteru projektu. Wspólnymi mianownikami wszystkich wykorzystanych form są miękkość linii i zaokrąglone krawędzie.

Krzesła i stoliki- kawiarnia

Z uwagi na niewielką powierzchnię strefy kawiarnianej, zaprojektowałam okrągłe stoliki o szklanym blacie, dzięki któremu ich forma jest delikatniejsza i dopasowuje się do otoczenia. Dodatkowo przezroczysty blat odbija wyświetlane projekcje, które znajdują się na posadzce. Całość dopełniają krzesła „Generic C”, zaprojektowane przez Philippe’a Starcka dla marki Kartell w kolorze szafliowej zieleni. Ich forma jest minimalistyczna i nienarzucająca się. Posiadają podłokietniki, które sprawiają, że krzesła są wygodne, ale jednocześnie nadal proste w utrzymaniu czystości.

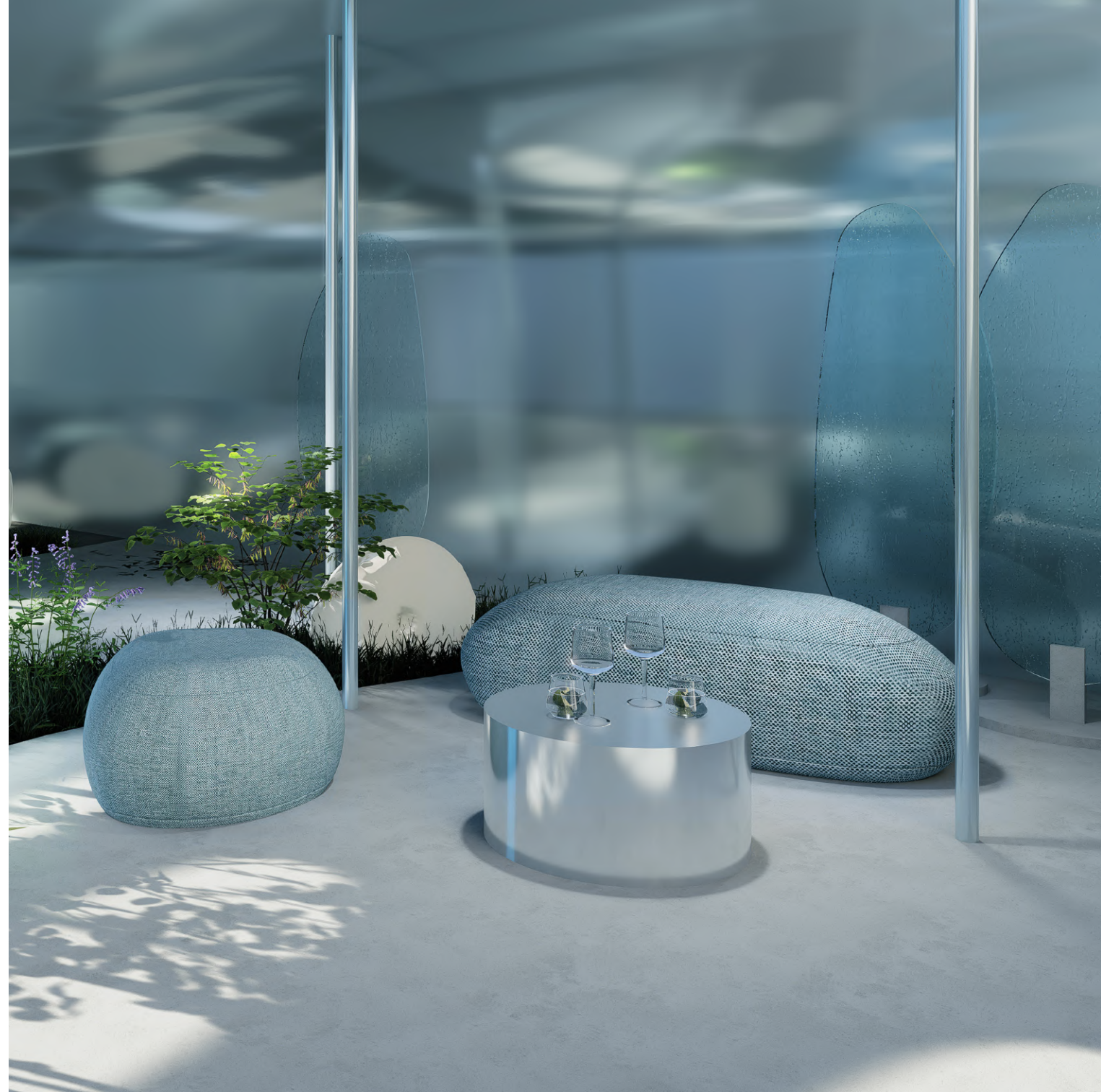
Krzesła barowe

Przy barze znajdują się wygodne drewniane krzesła barowe polskiej marki Paged – model EVO H. Charakteryzują się one obłym wykończeniem i delikatną, minimalistyczną formą. Posiadają zaokrąglone oparcia, zwiększające komfort użytkowania. Kolor szafliowej zieleni krzeseł EVO H, jest zbliżony do barwy krzeseł Generic C.

Stoliki kawowe i pufy

Zarówno we wnętrzu, jak i w strefie ekspozycyjnej zaprojektowałam stoliki kawowe, których połyskliwa metalowa powierzchnia przybiera odcień barw znajdujących się w otoczeniu. Ich organiczny kształt dopasowany jest do zaprojektowanych puf, które przypominają błękitne kamienie. Znajdują się one na podwórzu kamienicy, jak i we wnętrzu, przy ścianie naprzeciwko baru. Z uwagi na wykorzystanie ich w obydwu strefach, wykonane są z wytrzymałego materiału Sunbrella, odpornego na działania atmosferyczne, pleśń oraz ścieranie.

Oświetlenie

Nad okrągłymi stolikami znajduje się kompozycja organicznych, papierowych lamp „Cloud Softlight”- marki MOLO, tworząca „światliste obłoki”. Oprawy mają możliwość regulacji natężenia światła, dzięki czemu można budować nastrój wnętrza w zależności od potrzeb. Wykonane są z materiału w pełni nadającego się do recyklingu oraz antystatycznego – odpychającego kurz. Dodatkowo dzięki swojej strukturze plastra miodu działają również jako panele dźwiękochłonne, redukując hałas w pomieszczeniu i poprawiając komfort użytkowników.

Strefę zewnętrzną oświetlają zaprojektowane lampy o organicznym kształcie. Posiadają mleczny klosz wykonany z poliwęglanu, który rozprasza światło. Zastosowany materiał pozwala na użycie opraw w warunkach zewnętrznych ze względu na odporność na skrajne temperatury oraz pęknięcia. Wyposażone zostały w hybrydowe zasilanie solarne, jak i tradycyjne, dzięki czemu w upalne dni są energooszczędne. Wprowadzają do strefy wystawienniczej delikatne, nastrojowe światło, a ich kształt dopasowuje się do obłych mebli.

Podsumowanie

Celem mojego projektu było stworzenie miejsca odpowiadającego na potrzeby artystów młodej sztuki, dającego im przestrzeń do prezentacji swoich dzieł. Zależało mi na stworzeniu miejsca, które będzie przyciągać zmiennością, co jakiś czas ulegając transformacji poprzez zastosowanie innych środków wyrazu artystycznego, kolorów i natężenia światła. Przestrzeń ta mogłaby stać się miejscem inspirującym także ludzi niezwiązanych ze sztuką, łaknących nowych doświadczeń wizualnych, którzy przy filiżance dobrej kawy, mogliby uczestniczyć w wydarzeniach i spotkaniach.

Spis ilustracji

Strona 12, Fotografia SANAA Serpentine,
<https://www.dezeen.com/2016/02/06/video-interview-serpentine-gallery-pavilion-2009-sanaa-kazuyo-sejima-ryue-nishizawa-movie/>
[dostęp: 25.03.2025].

Strona 12, Fotografia SANAA Serpentine,
<https://arquitecturaviva.com/works/pabellon-de-la-serpentine-gallery-2009-2> [dostęp: 25.03.2025].

Strona 12, Fotografie studio DRIFT, <https://studiodrift.com/work/i-am-storm/>
dostęp: 25.03.2025].

Strona 21, Rebecca McMillan - <https://pl.pinterest.com/pin/16677461115532544/> [dostęp: 10.02.2025].

Strona 35, Zac Ong - „Urban Stories” - https://www.behance.net/gallery/63423399/Urban-Stories-Vol-I?fbclid=IwY2xjawJNa4BleHRuA2FlbQIxMAABHf1ZhX02YHQX0-41jL1PPcCs1ut52yjtJyVdraaMg4FWmVeAfwjNVqx1cQ_aem_-GtV_Bl35n1IlyCclMgwcg [dostęp: 11.03.2025].

Strona 37, Essam Marouf- „Still Untitled”, akryl na płótnie, 197 x 168 cm- <https://pl.pinterest.com/pin/938156166125823187/> [dostęp: 10.02.2025].

Pozostałe ilustracje autorstwa Oliwii Dybczyk

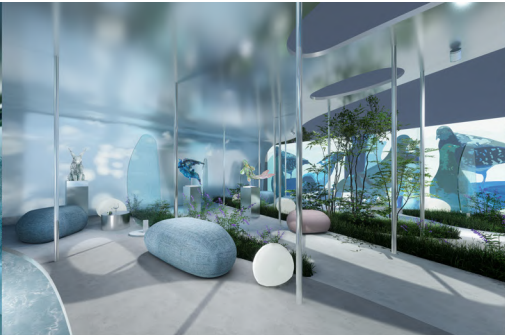
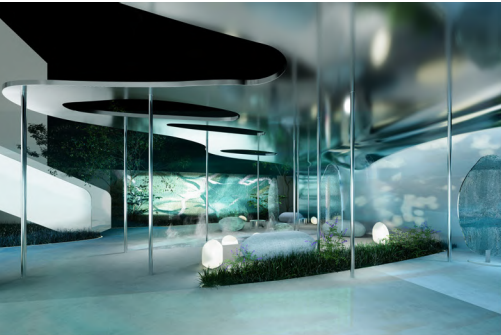
Bibliografia

<https://www.serpentinegalleries.org/whats-on/serpentine-gallery-pavilion-2009-kazuyo-sejima-ryue-nishizawa-sanaa-0/> [dostęp: 10.02.2025].

<https://arquitecturaviva.com/works/pabellon-de-la-serpentine-gallery-2009-2> [dostęp: 10.02.2025].

<https://rzezba-orsko.pl/wystawy/szklana-menazeria/> [dostęp: 11.03.2025].

red. dr hab. inż. Adam Baryłka, *Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami- uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania*, <https://instytutksiazki.pl/files/upload/files/Standardy%20dostępnosci%20budynków%20dla%20osób%20z%20niepełnosprawnościami.pdf> [dostęp: 03.02.2025].

Młoda sztuka w krakowskiej kamienicy

Olivia Dybzyk
Dyplom licencjacki 2025
Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
Wydział Architektury Wnętrz
I Pracownia Projektowania Architektury Wnętrz
Promotorka: prof. dr hab. Elżbieta Pakula-Kwak, dr Joanna Lapińska ad.

